

GRECJA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	132 049 km ²	
ludność:	10,678 mln	
głowa państwa:	pani Katerina Sakellaropoulou	od 13 marca 2020 r.
premier:	pan Kyriakos Mitsotakis	od 8 lipca 2019 r.
minister rozwoju i inwestycji:	pan Adonis Georgiadis	od 9 lipca 2019 r.
minister spraw zagranicznych:	pan Nikos Dendias	od 9 lipca 2019 r.
ambasador Grecji w Polsce:	pan Michail Efstratios Daratzikis	od 10 października 2019 r.
ambasador RP w Grecji:	pan Artur Lompart	od 20 lipca 2020 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	do końca sierpnia 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023*	2024*
PKB (w mld EUR)	176,903	179,558	183,250	165,326	182,830			
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	16,450	16,730	17,090	15,440	17,140			
PKB (wzrost w %)	1,1	1,7	1,8	-9,0	8,4	6,0	1,0	2,0
Nadwyżka (+) /deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	0,6	0,9	1,1	-10,2	-7,5	-4,1	-1,8	-0,8
Dług publiczny (% PKB)	179,5	186,4	180,7	206,3	194,5	171,1	161,9	156,9
Inflacja (HICP w %)	1,1	0,8	0,5	-1,3	0,6	10,0	6,0	2,4
Bezrobocie (w %)	21,5	19,3	17,3	17,6	14,7	12,6	12,6	12,1
Eksport (mld EUR)	28,863	33,472	33,864	30,786	39,912			
Import (mld EUR)	47,356	54,120	55,727	48,912	64,235			
Saldo obrotów handlowy (w mld EUR)	-18,493	-20,647	-21,862	-18,126	-24,323			
Skumulowana wartość bezp. inwestycji zagr. w Grecji (w mld EUR)	27,852	31,212	40,194	31,849	37,182			
Skumulowana wartość bezp. inwestycji Grecji za granicą (w mld EUR)	16,763	17,029	17,123	11,145	12,329			

Źródło: EUROSTAT; Bank Grecji (dane dot. inwestycji bezpośrednich); Hellenic Statistical Authority (dane dot. eksportu i importu towarów); * prognoza - DG ECFIN, Autumn 2022 Economic Forecast

1. Podstawowe informacje

Grecja jest republiką parlamentarną. Głową państwa jest prezydent wybierany przez parlament na 5-letnią kadencję. Obowiązująca konstytucja pochodzi z 1975 r. i została przyjęta po obaleniu rządów junty wojskowej (rządzącej w latach 1967 – 1974). Była rewidowana trzykrotnie – w latach 1986, 2001 oraz 2008.

Prezydent powołuje premiera oraz – na jego wniosek – powołuje i odwołuje rząd. Władzę ustawodawczą sprawuje jednoizbowy parlament, złożony z 300 delegowanych. Wybory parlamentarne odbywają się co cztery lata.

Grecja jest państwem członkowskim Unii Europejskiej (od 1981 r.) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO czy OECD. Należy również do strefy euro. Jest zaliczana do krajów rozwiniętych z wysokodochodową gospodarką i wysoką jakością życia. W zakresie innowacyjności gospodarki w rankingu Global Innovation Index 2022 Grecji przyznano 44 pozycję.

Od 2011 r., gdy została przeprowadzona reforma administracyjna kraju, Grecja jest podzielona na 13 regionów oraz jeden obszar autonomiczny – Autonomiczną Republikę Góry Athos. W myśl nowej ustawy liczba gmin i departamentów na szczeblu lokalnym uległa zmniejszeniu o 40%.

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 7 lipca 2019 r. W wyniku głosowania zwyciężyła dotychczas centroprawicowa partia Nowa Demokracja (ND), która zdobyła 158 miejsc w parlamencie i tym samym osiągnęła większość zwykłą. SYRIZA (Koalicja Radykalnej Lewicy), rządząca od 2015 r., uzyskała drugi wynik i zdobyła 86 mandatów (o 59 miejsc mniej niż w poprzednich wyborach). Pozostałe partie biorące udział w wyborach zdobyły niewielką liczbę miejsc – KINAL (Ruch na rzecz Zmian) – 22 mandatów, KKE (Komunistyczna Partia Grecji) – 15 mandatów, EL (Greckie Rozwiązanie) – 10 mandatów oraz MeRA25 (Realistyczny Europejski Front Nieposłuszeństwa) – 9 mandatów. Frekwencja wyniosła 57,91%.

W styczniu 2020 r. odbyły się wybory prezydenckie, w trakcie których grecki parlament wybrał Katerinę Sakellaropoulou, niezależną kandydatkę, pełniącą wcześniej funkcję m.in. przewodniczącej Sądu Narodowego. Uzyskała ona poparcie sojuszu partii ND, SYRIZA i KINAL oraz otrzymała łącznie 261 głosów na 300 możliwych do zdobycia.

2. Sytuacja gospodarcza

Grecja jest krajem rozwiniętym pod względem gospodarczym, opartym głównie na sektorze usług (67% PKB) i przemyśle (16% PKB), z niewielkim udziałem sektora rolniczego (ok. 4%). Posiada również drugą po Japonii największą flotę statków (102 968 jednostek wg UNCTAD Review of Maritime Transport 2021), a pod względem ich ładowności zajmuje pierwsze miejsce na świecie. Około 18% towarów transportowanych na świecie drogą morską odbywa się za pomocą floty greckiej. Wiodącymi gałęziami krajowej gospodarki jest przemysł stoczniowy i turystyka.

W latach 2003 – 2007 grecka gospodarka osiągała coroczny wzrost o ok. 4%, jednak w 2009 r. weszła w fazę recesji na skutek światowego kryzysu finansowego i problemów z ograniczeniem wzrastającego deficytu budżetowego, który osiągnął 15% PKB kraju. Pogarszający się stan finansów publicznych, nieprecyzyjne dane statystyczne i stałe niepowodzenia związane z koniecznością przeprowadzania wymaganych reform sprawiły, że pod koniec 2009 r. agencje ratingowe obniżyły międzynarodowy rating Grecji. Pod presją UE i innych uczestników rynku międzynarodowego grecki rząd zaakceptował program pomocowy, który zakładał m.in. obniżenie wydatków rządowych, uszczelnienie systemu podatkowego, przegląd systemów emerytalnego, opieki zdrowotnej i służby cywilnej oraz reformę rynku pracy. Pierwsze oznaki poprawy pojawiły się w 2014 r. gdy po kilku latach spadków kraj osiągnął wzrost gospodarczy. Plan pomocowy dla Grecji uruchomiony w 2009 r. przez Komisję Europejską, Europejski Bank Centralny i Międzynarodowy Fundusz Walutowy, zakończył się dopiero w 2018 roku. W tym okresie kraj otrzymał wsparcie finansowe w wysokości ponad 300 mld euro.

W wyniku kryzysu wywołanego przez pandemię koronawirusa COVID-19 w 2020 r. PKB Grecji zmniejszył się o 9%. Głównym powodem było wstrzymanie działalności sektora turystycznego, który odgrywa istotną rolę w greckiej gospodarce. Rząd grecki wdrożył pakiety osłonowe gospodarki i rynku pracy o wartości 24 mld euro. Wzmocnił też zasoby rezerwowe kraju do 38 mld euro, pozyskując z rynków międzynarodowych, dzięki udanym emisjom obligacji, 14 mld euro. Grecja otrzymała w ramach europejskiego Funduszu Odbudowy i Odporności około 18 mld euro dotacji (nieco poniżej 10% nominalnego PKB z 2019 r.). Środki te będą wypłacane w ciągu sześciu lat. Grecja może też skorzystać dodatkowo z kredytu w wys. 12,7 mld euro.

Grecji udało się szybko wyjść z pandemii osiągając w 2021 r. wzrost PKB o 8,4% napędzany przez popyt krajowy i lepszy niż oczekiwano sezon turystyczny. Poziom aktywności gospodarczej sprzed pandemii osiągnięto już w trzecim kwartale 2021 r.

Rosyjska agresja przeciwko Ukrainie częściowo wyhamowała dynamiczny wzrost greckiej gospodarki. Mimo to perspektywy dla Grecji na najbliższe lata są nadal dobre. Oczekuje się, że wzrost gospodarczy zwolni, ale pozostanie stabilny, głównie z powodu ożywienia w turystyce. Komisja Europejska przewiduje, że PKB wzrośnie o 6% w 2022 r., 1% w 2023 r. i 2% w 2024 r. Zawirowania na światowych rynkach energii zwiększą wewnętrzną presję inflacyjną i obciążą realne dostępne dochody gospodarstw domowych. Ponadto, zwiększona awersja do ryzyka wraz z utrudnieniami w dostawach mogą opóźnić rozpoczęcie nowych planów inwestycyjnych. Impulsem wzrostu dla greckiej gospodarki będą projekty finansowane z Funduszu Odbudowy i Odporności.

Handel

Grecja od lat odnotowuje ujemny bilans handlowy – według danych Eurostat za 2021 r. wyniósł on 24,3 mld euro (w 2020 r. około 18,1 mld euro). Jest jednak w znacznym stopniu bilansowany przez eksport usług – przede wszystkim w sektorze żeglugi morskiej, turystyki oraz usług finansowych. Głównymi produktami w greckim eksporcie są paliwa (28,2%), produkty spożywcze (17,1%), wyroby przemysłu chemicznego (14,2%) oraz maszyny i urządzenia transportowe (9,7%). Z kolei w imporcie do Grecji dominują paliwa (26,4%), maszyny i urządzenia transportowe (19,2%) oraz wyroby przemysłu chemicznego (17%).

Głównymi odbiorcami greckiego eksportu są kraje Unii Europejskiej (53,7%) oraz rynki azjatyckie (około 25%). Największymi partnerami w eksporcie są: Włochy (9,9%), Niemcy (7,3%), Cypr (6,4%), Turcja (5,2%), Bułgaria (4,9%), Francja (4,7%), USA (4%), Rumunia (3,5%) i Wielka Brytania (3,3%).

Głównymi dostawcami na rynek grecki są kraje Unii Europejskiej (51,2%). Główni partnerzy Grecji w imporcie: Niemcy (11,1%), Włochy (8,7%), Chiny (7,8%), Rosja (6,7%), Niderlandy (5,7%), Francja (4,2%), Irak (4,1%), Hiszpania (3,6%), Belgia (3,2%), USA (2,2%).

Turystyka

Sektor turystyczny stanowi istotny składnik PKB Grecji, który daje zatrudnienie bezpośrednio i pośrednio dla około 900 tys. osób. Z tego powodu rok 2020 był bardzo trudny, gdy w wyniku pandemii i obowiązujących restrykcji działalność w tym obszarze była bardzo ograniczona. W 2021 r. liczba przyjazdów turystycznych do Grecji zaczęła stopniowo rosnąć, ale nadal była znacząco niższa niż w 2019 r.

Według raportu Polskiej Izby Turystyki za rok 2019 Grecja jest jednym z najbardziej popularnych kierunków wakacyjnych Polaków, w tym decydujących się na wyjazd z biurami podróży (udział w rynku – 31,6%). Jednakże spada dynamika wzrostu tej destynacji wśród polskich turystów. Wg szacunków w 2019 r. Grecję odwiedziło ponad milion Polaków.

Inwestycje

Według wstępnych danych Banku Grecji skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Grecji na koniec 2021 r. wyniosła 37,2 mld euro. Wśród największych zagranicznych inwestorów znalazły się Szwajcaria, Cypr, Niemcy, Francja i Niderlandy. Główne inwestycje

zagraniczne ulokowane są w sektorach: ICT, handel, transport i magazynowanie, sektor chemiczny, nieruchomości.

Z kolei skumulowana wartość greckich bezpośrednich inwestycji za granicą na koniec 2021 r. wyniosła 12,3 mld euro. Największe inwestycje ulokowane są w sektorach: usługi finansowe i ubezpieczenia oraz nieruchomości.

Grecką agencją zajmującą się zwiększeniem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do tego kraju jest *Enterprise Greece* (www.enterprisegreece.gov.gr). Przedsiębiorstwa, które planują wdrożyć projekt inwestycyjny szacowany na przynajmniej 2 mln euro, mogą skorzystać z pomocy tzw. rzecznika praw inwestora (ang. *Enterprise Greece Investor Ombudsman*).

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe:

- *Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Greckiej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Atenach dnia 20 listopada 1987 r.*
- *Traktat o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką sporządzony w Atenach dnia 12 czerwca 1996 r.*
- *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Greckiej o współpracy w dziedzinie turystyki, sporządzona w Krakowie dnia 6 października 2011 r.*

Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Grecją, sporządzona w Atenach w 1992 r. została wypowiedziana przez Prezydenta RP w dn. 4 października 2018 r. (na podstawie ustawy z 7 czerwca 2018 r.). Umowa utraciła moc obowiązującą 7 listopada 2019 r. Przy czym wybrane postanowienia umowy w odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia umowy, tj. przed 7 listopada 2019 r., pozostają w mocy do 7 listopada 2039 r.

4. Wymiana handlowa z Polską

Polsko-grecka wymiana handlowa (w mln euro)

	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika 2020=100	I-VIII 2021	I-VIII 2022	Dynamika I-VIII 2021=100
Eksport	857,3	876,3	978,3	1 030,4	1 229,7	119,3	772,2	935,6	121,2
Import	462,8	505,2	472,8	584,0	676,2	115,8	445,1	565,0	126,9
Obroty	1 320,2	1 381,5	1 451,1	1 614,5	1 905,9	118,0	1 217,3	1 500,6	123,3
Saldo	394,5	371,1	505,4	446,4	553,5	-	327,1	370,6	-

Źródło: GUS

Według danych GUS w 2021 r. Grecja znalazła się na 34. miejscu pod względem polskiego eksportu (0,4% polskiego eksportu ogółem). Jest to spadek o pięć pozycji w porównaniu z rokiem 2020. Łącznie wartość polskiego eksportu do Grecji wyniosła 1 229,7 mln euro i wzrosła o 19,3% r/r. Dynamika polskiego eksportu do Grecji w ubiegłym roku wyraźnie wzrosła w porównaniu do wyniku za 2020 r. (wówczas wzrost wyniósł zaledwie 5,3%). Szybko rośnie także import z Grecji, który w 2021 r. osiągnął 676,2 mln EUR (wzrost o 15,8% r/r.), co dało jej 49. pozycję wśród rynków importowych (0,2% udziału). Kolejny raz Polska odnotowała nadwyżkę w bilansie handlowym z Grecją, która w 2021 r. wyniosła 553,5 mln EUR.

Struktura wymiany handlowej

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Grecji w 2021 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (432,2 mln euro, wzrost o 18,7%, udział 35,6%);
- artykuły rolno-spożywcze (304,2 mln euro, wzrost o 10,7%, udział 25%);
- wyroby przemysłu chemicznego (204,7 mln euro, wzrost o 26%, udział 16,9%);
- wyroby przemysłu lekkiego (85,2 mln euro, wzrost o 43,4%, udział 7%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Grecji znajdują się m.in.: telewizory i monitory (5,8%), maszyny i urządzenia do przetwarzania danych (4,6%), aparatura do telefonii przewodowej (3,2%), mięso wołowe (3%), papierosy (3%), odczynniki laboratoryjne (1,8%), maszynki do golenia (1,8%), obuwie (1,7%), samochody osobowe (1,7%), opony (1,7%).

Główne grupy towarowe w imporcie z Grecji do Polski w 2021 r.:

- artykuły rolno-spożywcze (219,1 mln euro, wzrost o 29%, udział 32,7%);
- wyroby przemysłu chemicznego (195,9 mln euro, wzrost o 37,4%, udział 29,3%);
- wyroby metalurgiczne (156 mln euro, wzrost o 7,7%, udział 23,3%);
- wyroby przemysłu elektromaszynowego (59 mln euro, spadek o 35,7%, udział 8,8%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Grecji znajdują się m.in.: blachy (13,9%), leki (13,4%), owoce cytrusowe (4,2%), inne owoce (3,6%), owoce i warzywa konserwowane (2,7%), kable (2,6%), polimery styrenu (2,2%), folia aluminiowa (2,1%), arkusze i folie z tworzyw sztucznych (2%).

Po 8 miesiącach 2022 r. wzajemny handel kontynuuje dynamiczny wzrost. W porównaniu do analogicznego okresu w 2021 r. polski eksport wzrósł o około 21%, a import o około 27%.

Polsko-greckie obroty usługowe

Według danych GUS w 2021 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa w Grecji wyniosła 56,5 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 49,7 mln euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm greckich w 2021 r. była na poziomie 342,9 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 252,7 mln euro).

Lista perspektywicznych branż dla polskiego eksportu według PAIH:

- produkty rolno-spożywcze, mięso i produkty mięsne – głównie mięso wołowe i cielęcina, przetwory spożywcze zawierające kakao, grzyby (głównie pieczarki), cukier i wyroby cukiernicze, tytoń i wyroby tytoniowe, mleko i przetwory mleczne oraz przetwory zbożowe;
- wyroby chemiczne, w tym: kosmetyki, farmaceutyki, odczynniki i komponenty chemiczne;
- wyroby przemysłowe – gazomierze, liczniki, części i akcesoria, maszyny i urządzenia, urządzenia do cyfrowego przetwarzania danych, pralki, chłodziarki, opony pneumatyczne, pojazdy mechaniczne, meble z drewna;
- sektor stoczniowy.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Oba kraje znajdują się na odległych miejscach w swoich zestawieniach bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Według danych NBP na koniec 2021 roku stan zobowiązań Polski z tytułu greckich inwestycji bezpośrednich (skumulowana wartość) wyniósł 50,2 mln EUR, co stanowiło 0,02% w skali kraju.

Na liście największych inwestorów zagranicznych w Polsce opublikowanej w kwietniu 2019 przez PAIH zostało ujętych 20 greckich przedsiębiorstw, w tym z sektora artykułów spożywczych –Coca-

Cola Hellenic Bottling Company, Chipita; kosmetycznych –Sarantis oraz z sektora budowlanego – Stelma SA, Alpha Grissin International Holdings Limited.

Greckie inwestycje w PL osiągnęły najwyższy poziom w 2009 r., po czym ich wartość zaczęła spadać, co było rezultatem wycofania się jednego z największych inwestorów greckich w Polsce – Eurobanku i sprzedaży przez niego Polbanku. Odtąd, podmioty greckie wykazują umiarkowane zainteresowanie działalnością inwestycyjną w Polsce.

Z kolei stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Grecji na koniec 2021 roku wyniósł 46,5 mln EUR (0,19% całości).

W marcu 2021 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej, zarządzany przez PFR TFI S.A., podpisał umowę inwestycyjną z Rainbow Tours SA na rozwój sieci hoteli turystycznych w Grecji. W ramach finansowania fundusz objął 34% udziałów w spółce zależnej – White Olive A.E. Zawiązana współpraca pozwoli wzmocnić pozycję White Olive na rynku greckim, która już obecnie posiada pięć hoteli w tym kraju. Przewidziany okres inwestycji został określony na 4-10 lat. Fundusz zainwestuje 9 mln EUR w grecką spółkę White Olive Hotels A.E. należącą do Rainbow Tours, z możliwością zwiększenia kwoty inwestycji Funduszu do 12,5 mln EUR.

6. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Greckiej

adres: Chryssanthemon 22, 154 52 Paleo Psychiko, Ateny

nr tel.: (+30) 210 6797 700

e-mail: ateny.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/grecja/ambasada>

Ambasada Republiki Greckiej w RP

adres: ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel.: +48 22 622 94 60, 622 94 61

e-mail: gremb.war@mfa.gr

Wydział Ekonomiczno-Handlowy

ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel.: +48 22 622 94 66

e-mail: ecocom-warsaw@mfa.gr

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej,

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Listopad 2022 r.